

ԱՐԱՐԱՏ

Ե. ՏԱՐԻ. ՀԱՄԱՐ 33. 1851. ԱՊՐԵԼԻ 28

ԹԻՖԼԻՍ

ՆԵՐՏԻՆԻ ԼՈՒԵՐԻ

ՅԱՂԱԳՍ ԽԱՒԱՐԱՆ ԱՐԵԳԱԿԱՆ

ՈՐ ԼԵՆԵԼՆ Ե

Ի 1851. տի. Յուլի 16.

(Բնիկացի լեւոնդանի Լեւոն Բնիկոնի Զարուհի
Յ. Եզուհի Ե Ժողով Կառնի Զարուհի Կոյ
Կերտի Ռաւոյ Լեւոնդանի Լեւոն-Է,
Ե 3 Լեւոն 1851. տի.)

Այն մէկ երեւոյթ, որն որ երկնքումն միանգամ տեսնուած են/
կարող է ոչնայեա շարմեւ հասարակաց ուշադրութիւնը, ինչպէս որ
Լեւոնդանի խանարումն.

Սարգիսի ամեն ժամանակէ Երբ որ իմանում են թէ քան
թեան ստորական կարգը մէկ կերպ փոխարկուած է, ահագոյց են
մտիկ անում այն փոխարկութեան. որովհետեւ քանկարծ անանումն
որ ցերեկին լոյսը հաւաքում է այն ժամանակը, երբ որ դեռ ևս

արեղական հորիզոնի տակ չէ ծածկւած:

Ինչ ժամանակ որ դարձեցնելը և ընտելեան միջոցները կտա-
րելադարձեցան, կարելի եղաւ ծանայել, թէ երկիրը, և լուսինը՝ որ
երկրի արեւմտեան է, զոնադան արեւելեանէն արեւմտեան շար-
կադրէ պատկերով՝ հարեղէն ունենալ արեւելի գրաւիւն, որ լուսինը
ուղիղ դժով կ'անդէն երկրի և արեւմտեան մէջ տեղի, և կ'աւելա-
նայնէ երկրէն արեւմտեան լոյսը, եւս՝ բոլորովին և կ'աւ՝ մէկ մասը.
Երբոր լուսինը խաւարումէն արեւմտեան լոյսը բոլորովին, կ'աւելի
Բոլորովին խաւարումն արեւմտեան տղա ելլէ մէկ մասը խաւարումէն,
կ'աւելի մասնաւոր խաւարումն Բոլոր լուսինը տղաւն, որ մեր
աչքը և լուսնի կեդրոնը կ'աւ՝ միջակէտը, և արեւմտեան միջակէտը
ուղիղ դժով մէկ դիւնէ դեմ լինեն, այն ժամանակ կ'լինի Բոլորովին
լուսնաւորումն Լուսնաւորելու Բոլորովին խաւարումն կ'լինի այն
ժամանակ, ինչ ժամանակ որ լուսնի մակերեսը մէջ կ'երևի մեծ
քան զարեղական մակերեսը. Իսկ սորա հերձակէ երբ արեւմտեան
մակերեսը երևի մեզ՝ քան զլուսնի մակերեսը մեծ, այն ժա-
մանակ խաւարումն արեւմտեան կ'լինի Բոլորովին (1)

Լուսնի որովհետեւ Բոլորովին և Բոլորովին մէկ երևած մակերեսովի
զոնադանաւորումն շատ աւելի չէ լինում, այն պատճառաւ բոլոր-
ովին շատ տեղերու համար լինէ խաւարումն մէջ միշտ՝ սուս և ուրիշ
անդամն տեղի չի արեւմտեան արեւմտեան խաւարումն ուղի Բոլորովին
կ'լինի միայն երկրի և այս բոլորովին խաւարումները՝ աշխարհի հա-
ղաւորակ հարեւր լուսնի մէկ մասի վերայ հայել. թէ կ'երևին Լուսնի
և նոյն երկիրը երբ հարեւր տարւան միջոցումը մէկ գմէկու վերայ
հալւաններով, մէկ անդամն տեղի չի տեսնուի բոլորովին խաւարումն
արեւմտ. Կաւարումն այս կոչմը երկրակեան լուսնի, մէկ անգամ տ-
րեղական խաւարումն տեղի չի համար այս անան լինեցորդ
դադուս մէջ. և այն ևս է այս 1851. Թուոյ, Յուլի 16 ին, որ քան
նոր տմարի կ'աւելի 28.

Թեւեթ և շատ ուրեւ ընդին զնուլիւնները, որն որ միշտ հա-
տատուն աստիպաւորական յիշատակներումը անում են, և որն որ
ստուգական ծանաղարհորդութիւններն ժողովում են այն տեղե-
րէն, որն որ լուսնաւորութեան կեդրոններէն շատ հեռի են, սակայն մեծ
արեւմտեան բոլորովին խաւարումն վերայ յոյժ սակաւ տեղեկու-

(1) Օրոնային ձեռնարկն տեսնելն յնդամն եղեալ Թեւեթի

Երկրորդ ռեմիթ. և այն Լուսաբուհինը շատ անդամ պատահում են
 այնպիսի տեղերում, ուր որ զինոդներն չեն կարողանում մտնել,
 ևս մեծ և միտախրախառ եղանակի պատմաբան չեն կարողանում
 տեսնել: Ինչ որ մեզ յայտնի է, այս հետևեալ հանդամանաց
 մէջ է:

ժ Վիկտոր ա'շ ինչ առանձին նշան չէ երևում. արեգակն երեսը
վարդ առ վարդ պատկանում է, աճենում է հարածի կերպարանը
ինչպես նոր ծնած բուսկոր Այստեղ աչքով կերելի այս վարդա-
վարդ, երբոր մտիկ անուս ծառի տեղեկերու, բայց աչի շուտեկերուն

Ինչպէս երբ լուսինը ծածկէ արեգակոն մակերևութի չորս բաժնի երեք մասը, այն ժամանակ լուսն տակները յայտնի կ'ընկնէ. սուսերը կ'ըմաննանայ, երկիրն ողորձաւ կապուտակը և քս չորս կողմն կ'ծածկէ մութըդոյն կամ՝ ծիրանի գոյնով. այդ բարեխաճութիւնը շատաւ շուտ շուտ կ'ըմանայ. և որ կողմն որ խառտուլն սկսէ լուսնին, այն կողմն կ'փչէ մէկ ստաիկ քամի. (այ 1851. թ. Դ. Լուսնի Զարթոյն Գիշի Ժող. Կրթութեան Խ. Կարգիչի Կոմիտէի Խառտուլը քանի կ'ընթաց կ'աւելանայ, կ'եղանակները կ'սկսին սահմանադաւելիւն ջրոյ տալ, և մասերնց բնորը կ'փոխվին, ինչպէս ստիւրութիւն աւելն զի շրջը մօտեկանալու ժամանակը փափկի) :

Բաւաշայ երեւոյի Բ. տեղապահոյ 1842 թուին, Պերպլինեանսոյ (1)
 քննելով արեգական խաւարումը, այսուհի է պատմում մ. Քառն Հա-
 զար Հոյիք ձեռքբերումը ծնով (ժող.) անցքած շուշոյ (տպւի) բռնած
 մախի էին տալիս արեղակին դէպ յիշկինու Սենք անէինք ձեռնի
 բումն շատ գոթեղ դիտումներ (ախարհանէր)

Հազիւ Թէ արեգական տրեւելան կայմիցը նմարեցինը մէկ փոքր
դուրս փորածի նման տեղ, մէկ էլ անսամը որ քսան հազար հոգի
խառը 'ի միասին սիտան տրտալակէլ և էնդուրով խմորվեցաւ, որ
մէնը մեր դիտմաներով, հազիւ Թէ մէկ քանի փոքրեան (սէլուռ) և
սառց կէք տեսել խաւարման սկիզբը, որն որ սյուրղ աչքով քսան
հազար ինքնազրախ տատկաւորաշինները առանց դիտմանց տեսել են
և այս նոյն գնաւթեան առաջին անգամն է կղել, ի ասփուռն
հետադրորդութիւնը, մէկ զմէկու. նախանձաւորութիւնը, բաղձանքը՝ որ
սցաւ քսան ջնառառ չ'տեսնեն, երեւի՝ որ տառել էին նոյն բնական

(1) Այլընտրանք Վարդիապետ (Ջրամատւ) աշխարհում, | ընդգրկել
դաւառումը Արեւմտեան սարերու ներքեւ, ճանապարհէ մեծ ամառ բերդ
է, և ունի 17, կամ 20,000 բնակիչ:

առաջին թիւն մէկ սնտուղը կտրորութիւն, կամ մէկ նոր օրատետրութիւն Սարսափն յետ մէջէն եղն ժամանակը, որ պիտի որդակը բոլորովին ծածկվի, մինչ չ'առանք ո'չ ինչ առանձին շարժումն այն զինուզաց, (Բաժանաւորաց, կամ Աշխարհական) բազմութեան մէջ, ինչ երբ որ արեղակը մնայ մէկ բարձի դանակի բերնի չափով և սկսու ըլլար աւելի նուազիլ, մէկ ոչ չ կերպ մահանդատութիւն ընկաւ բազ մանկեան վերայ, և գիտես թէ ամեն մարդ կամենում էր իւր միտքը յայտնել իւր մտքը կեցած մարդուն Սկսու մէկ խաւ, շունչ բարձրանալ, ծովի հետաւոր ձայնի նման, որ զինի ալիկանութեան և մրրիկի կ'ընին Բազմութեան խօսելու, զարդիւնը աւելանում էր ընդ որ արեղակին մակերեսը ըր պատիկանում էր, վերջապէս միջ ջին լուսաւոր դիմն ևս աներեղթ իկաւ, բաւոյ յետեւին եկաւ յան կարծ մութ և խաւար, և ժողովրդեան մէջ ընկաւ սաստիկ բռն թիւն, Բայ լուսութիւնը այնպէս պարզ էր ջայ խաւարման միջոցը և անողութիւնը, ինչպէս որ աստղադաշտական մասնագէտ վերայ ձգնմանի ձայնը, Բայ ելանք ըր որ երկնքումն պատահեցաւ իւր մեծափառութիւնով յաղթելը երկրաստորիներու անհոյ և թե թե ուշադրութեանը, որ ունենր իրանց համար փառք և մեծ որ ժողովարութիւն էին համարում: Մինչև աներկիւղ պարտականութեան շատին ձգելը անի և դողի մէջ:

Օրոյ մէջն ևս կոյս խորին խաղաղութիւն, թռչունները խաղա լուել էին:

Իշխու բոլի անեց, որ բազմութիւնը լուսութեամբ օգտաւում էր յանկարծ մէկ աւախութիւն, մէկ արեղակի ոկուա նոյա մէջ, տեսաւ բոլորեքեան միասին՝ որ արեղակին միւս կողմէն ոկուա լուսաւորովի ներքուստ հարկադրվում էին ուրախանալ և ապաշակել: Երբա մարդ և հոգւոյ մի յանխոյոսկան տրամադրութիւնը, որ անասելի զգացողութեամբ նոյա վերայ տարածվել էր, փախարկվեցաւ փառված և ազաւ ուրախութեան, որոյ սաստիկութիւնը ո'չ որ վեր կամենում ոչ տանել թիւն և ո'չ չափաւորել:

Երեւ բոլորական խաւարման ժամանակը, եթէ որ երկնքը լին պարզ, մթնոլորտներ չի համար այն տատկանի, ինչ աստիճանի մէջ որ սնոււան դիւերը կ'ընին բաւոյ պսաւ ամենոյնիս պա միջոց կարելի դրել մէջ տասերը, դրերը որդել ջակջակել: Խաւարաւ արեղակին չորս կողմը՝ երևում են աստղեր, իսկ հանդ խաւհոյեալ հարկոյնի մէջ, որ փոքր-կնչ, լուսաւորված լինի, միայն շատ խաղա տատկերը կ'երևին: Մեղեք Բասեղադաշիւր, այն տարիսն արեւ

բարձրագոյն խաւարման վրայ իւր շաշարուածիւն մէջ առաւ Է. Երբոր
բարձրագոյն խաւարումն պատահի, քան դանկեղնայն ինչ աղբու և զինչ
ինչ տեսողան ինքն ողբագան է Դ ուսինը սև դռնակն նման արեւ
զակին ծածկում է, և լուսնի չորս կողմի երևում է սոխտակի ար
ծակն նման փողոյն մանեակ, յոյնութիւնը՝ լուսնի մակերևութի
չորս բաժնի մէջ մասին չափ, և երբեմն օտարելիս Լյա մանեակի
դրոյն լինում է շատ զօրեղ՝ լուսնի մէջէն կտրի մօտ. յետոյ փոքր
փոքր այն տեղոյ աստիճան է, օտանց կարած գիծ ունենալու
անհետ է լինում:

Օ նմաներէն տեսնոյ այս միջոցումի, տեսել են, որ մանեակի մէջ
կայ լուսոյ աստիճի շարժումն, հարուստութեան նման. բայց այլ
անդամ այն յոյս մնում էր անշարժ: Երբեմն տեսել են և լոյսի
փառքեր, շատ օձի նման դժերից հաւարած:

1842 թուի՝ բարձրագոյն խաւարման զննողները՝ աւելի յիշում են
այն կողմից կրակած ամպերը (հիւլէն խորշերը) որն որ երևեցել են
մանեակի մէջ՝ լուսնի չորս կողմի: Լյա բոնի համար 1734, թուին
խօսել է Բելգեր Ստոնին:

Լյա երևցիմներու հետաքոտութիւնը տակաւին շատ թերի է
լը սորա պատկար քննութիւններու համար բնաւ հարկուար չեն
մեծամեծ և Թանկաղին դարձիքներ (հարաշէրք) կոտ ինչև ինչ գծաւոր
պատրաստութիւններ, որոն համար բաւական է՝ որ մագդ ունենայ
սառլ աչքեր, և մոնի անկ ասանց նախարարութիւնն:

Լյա խօսքերը բաւական են որ հաւատաղին, թի այն մարդոյ ևս
զննութիւնները, որ բնաւ աստեղագիտութեան չեն հեռեւած, կա
րող են մեծ օրում բերել ուսմանց, եթէ միայն կ'լինին ըս մտադրու
թեամբ և խղճմանս:

Երբին Պայծառախոյութիւն՝ մերոյ հաճախմոյ Պաշտպանն,
բարեհաճեցաւ յոյնել իւր ջանկութիւնն, որ որքան կարելի է, այս
տաւադակոյ արեւոյն խաւարման համար աւելի մանրամասն ծանո
թութիւններ տարածին Սուկասեան գաւառներու մէջ:

Չեռնութեամբ Մեղիք Պրոքիստորի վերջիւնաւ շարադրու
թեան, և Պրեկսիան Վելին աստեղագիտի յօդուածոյ, որ Ս. Պ.
բրդոյ այս օտարան օրացոյցի մէջ տպած է, ևս յօրինել եմ՝ այս
խաւարման աշխարհացոյցը, և աւելացրել եմ՝ Սուկասեան երկրի այն
տեղերու ցուցակը, ուր որ այն խաւարումն պիտի դնակի: Լյա աշ
խարհացոյցի վերոյ նշանակեալ է այն դիմը, որոյ ուղղութեամբ
որ պիտի տեսնի բարձրագոյն խաւարումը, շատ կամ քիչ՝ սեւեռ:

ժամանակի, նշանակելով՝ թէ խաւարման սկիզբէն մինչեւ վերջը՝ ին
փոփոխութիւններ կ'սլաւարակին Վարդհապաւնի վերջը՝ բայց յայնման
առանձին ցուցցած են այն աւարդելու և մարտնչելու տեղերը, որ
ոնք որ կարելի է լինի անմեղ, թէ որ հանդուժանքը յաջողեն իսկ
այն ամեն բանը, որոյ վերջը որ հարկուոր է փնտրութեան ժամանակ
սեւեռ մտադրութիւն ունենալ, յայնման է առանձին իրաւոր. մէջ
որ կարելի է ամենայն Կուսակաւան երկխօսները տարածել, իմանալ
և զործածելու համար, եթէ Զարաւանդ յոժարութիւնն հետեւի

Արդարեւ Լուսն

Հարցումն իմ

Պարէ զու. պիտուե՞լեանց Վկայիմասն բնոյց բերեց Պարոն Ժառ
բաւայ դէ Սեփակերը՝ մէկ թաշուհի երկու հաս ճաւանդ, այնքան մեծ
և չ'տեսած չափով, որ բարեցունց քաղաքացի, և ո՛չ որ չէ կարող
զանաւ՝ հաւատալ՝ թէ բնական ձուեր են Վ. Բ. ձուերու ամեն մէկը
(հէջ հանդարտէն իտրմէլ է) իւր մէջը ունի ութը լիւր ուտելու հիւս
և հարկաւոր ժամանակը կորոյ է ամեն մէկը քաւառն մարդ կը
տախտել։ Զուերաւ հետ միասին այն թաշուհի ոսկորներէն ևս մը
քանի կտոր կցին, որ առաջին տեսնողը՝ կասէ թէ եղին ոսկորներ են
Վարոն Սեփա իջերը պատմում է, թէ մէկ նուազորտ Վ. շարի անու
նով՝ 1850 թաւին այս ձուս տեսել էր մէկ ուղի ձուսէն, որ տարա
տեղ զործ էր անում. սխառ հարցումորձ անել, և վերջապէս իմա
ցաւ որ թաշուհի ձու է։ Վ. Բ. մնացած երկու ձուերը՝ մէկ զմէկէ թ
կերպարանքով և թէ անհաւատար ծայրերով՝ զանաշնութեամբ են
Մէկը շատ նման է ձուաձեւի (Էլիոտիւն) և յայնութիւնն կ'լինի
երկայնութիւնն 86 հարկերաչափ։ Պարոն ձուի կ'ընդի հաստութիւն
կ'լինի վնց հաղարուչով։ Զուի իւր մեծութեամբը հաւատար է 18
հասի ձուերու։ 15 կաշուալի ձուերու։ 5 ցոյլալի (որ կ'ընդ) ձու
րու։ Վ. Բ. թաշուհի բնակիւմ է Մարադատիւր կղզուին, և բարբա
րայ թաւնոց տեսակէն չէ. մէկ օտար տեսակի թաշուհի է։ Պար
Սեփա իջեր այս թաշուհի անունը դրել է Լ. իւրմէն

Հայրապետ Բագրատունի իշխանաց, զոր անշնորհ անթի 'ի վերայ ունեցան:

Յէ բանդազաւ 'ի սէր ոսկւոյ որ հօգիտ հանեո ձոն,
 Օ աշխոյժ հոգի պարմանեկին քրտ թակաղաւս 'ի ծաղակի,
 Կան թշլ սրա գարունաշեղ լուսաւորել հոգւով ծի,
 Բան յարապետ հանգել յեմար իմեհշաւթեան 'ի վանդակի
 Օ Բոյ - ոչ աւաւմն մ'չ բնձնախ ոչ զու ժպիւրհ ճիւղաբան,
 Օ Բոյ պիւրաղեալ հոգւոյ ակունս չ'բուսաւորել անաղտո,
 Օ իմարութիւնդ յարամ թիւաւս, նա փարսաւ անպարման,
 Բարձ' Թշուառ թով միճակաւ զմիտել 'ի քնի դու կարօտ:
 Բարեկ խաւար մնայդ հոգւոյդ, սին սողոյթիւք. քո անձին,
 Ար ոսկեկիւր լուսա լինել բան պրոշէտ և դիտան:
 Իր անխաղած զուրաւթեան զ'թաւթիւն անխաղատ,
 'ի քոյ հոգւոյ շեղձեմ ակունս յաւեժաւար հաստատուն:
 Կա կարսկայ տառաւորք որմանդ և խաւարիկդ մեծ դրունք,
 Ի քոյդ զլուսն անխաղած կարկաւանցին յախտեան:
 Եւ քո կեպք մնայ փարիք զլաւեալ որդիք. և թոռունք,
 Օ բարեկ հարցին միշտ անխաղայ իւր զմանկ. յաղթեան
 Իմաւորութիւնդ չէ՞ որ զուսոյ իւր մաւաղայթ լեթնաճաչ,
 Հանգիսն արեւոյն ապրանքն հոգւոյնդ 'ի յորդոտ:
 Մի թի և քեզ զիւրաւթեան մերկել խաւար չէ 'ի մահ,
 Իմաւորացա՛ զի դ իմաւան փրկանքն դու յստօրտ
 Թա՛ղ պատանեակդ մինչ յաւայդ տիւ մինչ զարեայե հաստատուն,
 Օ դայլ պիտութեան ձգել կոկեկն սերտ փութաւայի կամակար:
 Թա՛ղ և լուսով պերճ գիտութեան հոգւոյն կայցն հաչք փայլուն:
 Օ ի յաշխոյժի մի՛ իւր թնթաղս դեղերեայի փորապար:
 Թե՛ք աշխոյժ զո՛ն 'ի սկսուք յէ՛ անաղտ պատար,
 Երման ըմպել սրդաւ մնայ յաւան մնայդ զան զոյս:
 Օ Բոյ. քո ոսկի հոգիդ զրեմ պարսկերել բեղմնաւոր,
 Արաւի աւանան լոյս անաղտ յոյ չիք մնայ ապրակոյս:
 Ղարսպարդ լոյս Սարմանի զարդար առ այդ զճիւլ լուր,
 Ար լու աւեմ զիւր անաղտ. բան զիւրաղեալս մոռ,
 Ա՛ր. քո ապա ոսկւոյ անուն, ա՛ր. արմաթիւն, ո՛ր դու կայր,
 Յոյ զանդաղեալ զաւանդանք, դուստր բարձեալ դաղք:
 Ինձ ժամաւար որ ըստ ինքեան զիւր մ'չ պահէ մարտութիւն,
 Օ Խաչք կոյն անախա պահել զրեզ յապարիւղ կենդանոյս:

Եւ զհառութեան տնշումանդ աղ շառագայթից դըրութեւն,
 Եւսար բանիւզ զողիւ կորէ լուսաւորաց բերել կոյս
 Օ՞ն սկզաճեմ ընդ պատանայն 'ի լոյս փութեմ զհառութեան,
 Յաջող 'ի քաղ զճեմ աշուղ 'ի լուսեղէն 'ի կամար
 'ի բան ընկեմ զսխտ արծաթին և որ զտիւնս ցանկութեան,
 Որ զքեզ յանել 'ի գութ կարթեալ զհողիւ մաշէ ժանդահար
 Մեայել Գ. Եւսարթեանց յաշմէրտութեմ Տէրան Պարթեւել
 Պարթեւեան 'ի Եւս Եւսիւնեան

ԵՎԵԼ ԵՅԵՄԵՆ ՊԵՏՐՈՍԻԹԻՒՆ ԷԼՅՈՅ

Ընթաց և նորա Բեկարանէայ դասնուլ

Բազմի թագաւորը աշխարհիս երեւին, որ հաւատաց Վրկառաւիկ
 և նորա Լատուածութեանը՝ Հոյոց թագաւորն էր Բագար՝ Եւսա-
 մոց որդին Սոխէս Խաղնային շատ դաժամ է սրան, ասում է
 Թէ Բագար իմա իմաստուն՝ բարեգործ և մարդասէր մարդ էր, և
 Հոյերը կոչել են նորա անունը Բագար, որ նշանակում է ասած արք,
 (Բէ՛ Բագար)։ Բայց ժամանակու էդ անունը չենել են Բագար։ (1) Հագար
 մայեցւոց իշխանութեան ասել լինելով՝ Բագար ինքը մեծ ազնւոյն
 դուժեւն ուներ միւս թագաւորների վերայ։

Եւսէս մարդ միշտ թշուաքը կ'ունենար Հերովէս՝ Հրէից Թա-
 դաւորը՝ չարահոսում էր նորա վերա Տիւրքիսի՝ Հռովմեցւոց
 արքայի մաս։ Իւր անձը ազդարացները մասին Բագար ուղարկու-
 եցիւ մարդ Սարիստի մաս, որ Սարիստից կողմերու իշխանն էր։
 Երաւարդէմն մեծ լինելով՝ էդ մարդերը շատ բաներ լսեցին Վրկա-
 տոսի հրաշագործութեան վերա, և ցանկացան տեսնել Յիսուսին, և կան
 Արաւստիւմ՝ և իրանց աչքով տեսան՝ որ Յիսուսը զանազան հրաշ-
 քներ է գործում, շատ դաժմացան՝ յետ հաւան Արեւիստ քաղաք, որ
 տեղ Բագարն էր, պատմեցին նորան բոլոր իրանց տեսածը։ Եւսում
 են՝ Թէ Բագար եթէր աստի ցաւօս էր մարմնով, և ոչ որ չէր
 կարում նորան բռնել։ Եւսէս որ լսեց Յիսուսի վերա, հաւատաց
 Բագար՝ Թէ նա պիտի լինի որդին Լատուոյ՝ որ մեռելների
 յորդանում է, կոյրերի աչքերը բացում է, հիւանդներին բժշկում է,

(1) Տէր Սէն Իւսէմ 4. Բ. 4. XXV. էջ 126 Ընթաց Թագար

ոյն Մեզար շատ ցանկանում էր տեսնել Յիսուսին և խոսել
 հոգանից իրան ցախն բժշկութիւն, բայց էնպէս հիւանդ էր, որ չկա-
 րաց ինքը դնալ Արքուսագէմ, Թուղթ ուղարկեց Յիսուսի մօտ
 Դիանէի ձեռով: Մեզար գրել էր այսպէս

Մեզար՝ Երամնոց որդին՝ Իշիան Հոցոյ աշխարհի ողջն էմ
 մատուցանում Յիսուսին Փրկչին և Քարեւարին, որ երեւոյցար Արքու-
 սաղեմի կողմերումը:

Ի սերիմ՝ ես քս փերա և քո բժշկութեան փերայ Թէ բժշկում ես
 առանց դեղն Մսում են Թէ կուրերին լոյս ես տալիս, կաղերուն
 ոտն ես առի, բորտի մարմինը օրբում ես, դեւերից ազատում եմ,
 սնորձչիցի ցաւերը լաւացնում ես, և մեռելներին յաղուցանում ես:

Իդ բաները լսելով՝ ես կարծում եմ, Թէ Կամ Մարտաշ էր, յէր-
 էնք լիկոյ՝ ես փորձեալ հարձում էս, Կամ Մարտաշ որդի էր: Իդ
 պատմաւաւ դրեցի քեզ էս Թուղթը խնդրել քեզ՝ որ աշխատ լի-
 նիս՝ դաւ և բժշկես ինձ էս ցաւիցը՝ որ ես ունիմ: Իշի լսեցի՝ որ
 Հրէայք նեղացնում են քեզ, կամենում են ապանել քեզ: Ես ունիմ
 մին պատիկ պերկեցիք քաղաք (Արեւոհա) բաւախնէ դա մեզ երկայունցաւ:

Մեզար հրամայեց իրան ուղարկած մարդկերանց, որ Երուսաղէմի
 տաճարումը դո՛հ մատուցանեն Մսաւոյ (ճարալ ափն): Մսում են
 ուրեմն Թէ Մեզար էլի ուղարկել էր մին նկարիչ (պատկերահան), որ
 Յիսուսի պատկերը քաշէ, և Թէ նա չկամենայ քաշ Արեւոհա Մե-
 ղար հնրան հաւատաւ ունի, որ կարելի էր համարում Քրիստոսի
 պատկերիցը տառաջութիւն ստանալ: Մեզարն ուղարկած մարդկերը
 դնային Արքուսագէմ՝ որ տեղ Յիսուսն էր ծաղկազարդի օրը, ցան-
 կանում էին տեսնել Յիսուսին, բաց չէին համարձակում նորան
 մօտենալ բազմութեան պատճառաւ, ինչոք տալին Փիլիպոսը առա-
 քեալին՝ Թէ կամենում են Յիսուսին տեսնել և համակ տալ նրան
 Փիլիպոսու տաւ: Մողբեալի, և երկարին միասին յորձնեցին էդ
 բօնը Յիսուսին Վերադարձնումը կոյ գրած եզ. բանի վերաւ (1)

(1) Ինչ անդ անկը և հեթանոս յերկոց անգը՝ զի երկերոյա-
 դանիցն ՚ի ածնին: Երբ մատենան առ Փիլիպոսը՝ որ ՚ի Բեթանյ-
 իւոյ Գալիլեացւոցն էր, աղօչէին զնա և աւելին: Տէր՝ կամիմը
 զՅիսուս տեսնել: Գոյ Փիլիպոս և քսէ ԳՆՅՈՐԵՄԱ, Մողբեալ
 և Փիլիպոս աւելն զՅիսուս: Եւ Յիսուս պատասխանի եւս նոցա և
 ասէ. եհաւ յամ՝ զի փառաւորեալի՝ որդի մարդոց Վեա: Յօհան.
 ԳԼ. 42. 20:

Յիսուս շատ ուրախացաւ որ կատարուի թաղաւորը յանձնած հաւա-
սումն է նորա աստուածութեանը, հրամայեց թաղի իւր Բաւրեղային
պատասխանն գրել Բրդարին հարկեալ

Ռշրանի էն մարդին, որ ինձ հետեւած հաւատում է Բանդի իմ
ժերոս քրոսն է թէ տեսնողները չեն հաւատալ սցիւր համար, որ
հետեւողները հաւատան և բառանան յաւիտեական կեանք: Բայց
ինձ պիտոյն՝ կատարել էս տեղ առնելն բան, որ բանի համար որ
ուղարկած իմ յարձան, երբ որ բարձր կ'հասարկեմ՝ կ'հաճեալն իմ
Բորա մօտ, ո՛վ որ ինձ աղարկել է համբարձիւնցս յետ կ'ա-
ղարկեմ: Եւ մօտ իմ աշակերտաց միին, որ նա բժշկէ և կեանք շնորհե-
րեց և քոյ ընտանեալս:

Բրդարի աղարկած պատկերահանք կամենում էր նկարել (տպել)
Քրիստոսի դէմքը, բայց չէր համարձակուիմ նորա աստուածք էդ
դործել, բայց 'ի դրանից' հեքան բաշմութիւն կոց՝ որ Քրիստոսին
չէր կործել մտանալ: Ինքար Յիսուս քարոզում էր ժողովուրդին,
պատկերահանք մին բարձր քարի վերա նստում՝ խորքն բառում էր
նորա պատկերը, բայց ինչքան որ հեռւում էր՝ չէր կարողանում
նման նկարել Բառեւանց որդւոց կերպարանքը:

Յիսուս խնայաւ էր մարդոց ցանկութիւնը և ունայն ջանքը, կան-
չէր իրա մօտ՝ չէր աւալ մին դոստաւուսի (տպել), գրկեց իրա երե-
մին և կենդանի դէմքը Յիսուսի տղիքացա զաստուակի վերա: Իշ-
տեճեալագործ որսակերը Քրիստոսի և նորա նամակը հասցրին Բա-
րդարի ձեռքը: Հարց թնոգաւոր շատ ուրախացաւ, ընկաւ երեսի
վերա՝ մեծ խնայհաւելեանք և ճմարիտ հաւատով՝ երկրպագութիւն
տուեց աստուածային պատկերին և (ասում ին) շատ լինելեալիւն
տաղաւ իրա ցաւից: Ինտոսին ևս ինչութեամբ կողմաց Բրդար
Յիսուսի ուղարկած թուղթը՝ հրամայեց զդռնութեամբ պահել էդ
թուղթը: Ինքը Շնորհա հաւատով աղաւում էր՝ որ Քրիստոսի
աշակերտներից մէկը գոյ և բժշկէ իրան՝ ինչպէս որ Բանակիկը
իւր նամակումը գրել խոտայել էր:

Քրիստոսի համբարձիւնց յետո՝ իրա հրամանը կատարելով՝ թաղ-
մաւ աւաղեալը ուղարկեց Ռշրանեա քաղաք Բրդար թնոգաւորի
մօտ թաղեալ Բաւրեղային, որ մինն էր եւթմասնաւոր աշակերտաց
Յիսուսի Ռշրանիա քաղաքում թաղեալ մեր եկաւ մին հարուստ
հարեցն օտնոր: Իշ հարեցն և ուրիշ շատ մարդիկ թաղեալի զս-
նալան հարցնելով հաւատացին Քրիստոսին: Բանի մի օրից յետ
թաղաւորը լսեց՝ որ մէկ մարդ հարցնեմ է դործում և հետեւան

քին բժշկուի՝ է, համարացաւ թէ դա արեւի քինի Բրիտանիոյ խոս-
տացած մարդը և կանչեց Սաղէսոսին իրա մօտ Ենտէս որ Արդար
տեսաւ Սաղէսոսի երեսը՝ վեր կացաւ իրա ամթառից՝ առաջ դնաց
և հարբերուի՝ "Դա՛ր ես Բրիտանիոյ աշակերտը։" Եւ եւ՛, որս
տասխանեց Սաղէսոսը. ինձ ուղարկել է Ռդէն Լատուոյ բժշկել
քեզ, լուսանել քեզ և քո աշխարհակազմին լուսով, եթէ մարդ
ոկրտով և հաստատուն հաւատով կ'հաւատաս Լատուոյ որդին
ինչ որ ցանկանում եմ կ'ստանաս նորանից։" Եւ հաւատով եմ
ստաց Սաղէսոսը, որ ես է Ռդէն Լատուոյ, եւ բեղի, որ Հրե-
այքը նրան շարժարել են և խաշել են, կամենում էի դնալ և
ցնցել նրանց, բայց փակեցայ Հռոմէացիացոց Արքեպիսկոպոսին որս էլիս
տաթեան տակ եմ։" Աւելի Սաղէսոս իւր ձեռք Արդարի վերա և
ստանալից Տեառն մերոց Յիսուսի Բրիտանիոյ բժշկեց նորան հիւան
դութիւնից Լա՛ր մէկ տրամի բժշկութիւնն ստացան Սաղէսոսից վե-
րակացան քաղաքի՝ որ անդամարդք եր և ողջ շատ մարդեր Եւ
որս հրանմաւ թաղարօրի՝ ինչոյն առաւօտը լոյսը ծագեցաւ բո-
լոր ժողովուրդը քաղաքի հաւարիցան լուել Սուրբ Սաղէսոս սուս
քեռով քարաշէնիւնը։ Որք մի ժամանակում Սաղէսոս լուսուօրեց
բոլոր ժողովուրդը, միանց սուրբ մկրտութեամբ, լինեց Լիկեից
Արդարից քաղաքում, և խորհուրդ տաւեց միասնապ առաջին
հաստատաները՝ թողիւր կապաղառութիւնը Սաղէսոս Եւրոպայոյ
ձեռնադրելի մէկ իշխանի Լա՛րն ստանալ և ինքը դնաց ուրիշ կող-
մեր Եւրոս քարաշէն հաւատացին Բրիտանիոյ շատ մարդեր, նմա
նազեւ Արդարու քրոջ որդին Սանատրուկը և նորս դաւադր Սան
դաւսա Սաղէսոսի համանաւ անձեռադրք սրտակերք Բրիտանիոյ
զբերին քաղաքի դրանը և ամենայն մարդ անցկեւորու ժամանակը
պորտ եր երկարադուրեւիւն տող արտիկերին Սուրբ Արդարը բա-
ւական էր որ ինքը և նորս աղբը հաւատան Բրիտանիոյ նոր
ցանկութիւնը են եր, որ բոլոր աշխարհ ընդունի Բրիտանիոյ բոլորը
Լա՛ր միտքով նա ուղարկեց նախկ Հռոմէացիացոց Արքեպիսկոպոսին
սին, և դրել եր հաղիւ։

"Արդար՝ Սաղէսոսը Հայոց՝ ողջին կ'մատուցանեմ Տեղեւոր
Հռոմէացիացոց Արքեպիսկոպոսին"

Գնուն եւ, որ քո մեծութիւնից խօսի մէկ բան ծածուկ չ
հեռւմ, բայց եւ՛ ինչե հաւատարիմ՝ ծառայ՝ պարտ եմ համարու

այսմեղ քեզ, որ Հրեայքը անմեղ մտանցին և խաչեցին (Յիսուսին, որ իսկ Մատուցող որդի էր հիւանդներին բժշկում էր, կարերին աչքը տալիս, մեռելներին յարուցանում էր) Եւսեփը, որ էդ գործերը ոչ թէ ըսկ մարդու, այլ միմիայն Մատուցող զոյաւթեամբ կատարեց և պարծել, վասն զի էն ժամանակ որ Յիսուսին խաչեցին, որեղակն խաւարեցաւ և երկիրը շարժեցաւ, Յիսուսը երեք օրէջ յարութիւն առաւ, երկեցաւ իրոյ աշակերաններին և այլ շատ անդիւրացիք: Այժմ նորա անաւան՝ նորա աշակերանները՝ մեծ թաղները են պարծում, որ և ես իսկ իմ ուղթով եմ տեսել: Ուրեմն ու լաւ պիտես սո՞մն, ինչոյէս պիտի պատժել Հրեայներուն, որ պիտի վատ բան են գործել: Երեւում եմ քեզ գրել բոլոր աշարհներ, որ ամենայն սնու հաւատան և պաշտեն Քրիստոսին, ինչոյէս ճշմարիտ Մատուցող Ողբեր:

Հաովնդեցեալսց Ստեփանոս պատմեան գրեց Մարգարէն այսպէս

"Տեղեքա՛ Ստեփանոսը Հաովնդեցեալ օգնցն վասն Սրբոյ Թաղաւորին Հայոց:

Բո գրած նամակը կարգալից իմ մօտ, որոյ մօտին չորհակալմք եղանակ. թէպէտ շատերց ըսել էինք էդ բաների վերա, Պատար ևս գրել էր ինձ Յիսուսի հրաշագործութեան վերա՝ թէ ա յարութիւն առաւ ի մեռելոց և շատ մարդ հաւատաց թէ նա յոռւած է: Եւս ել ուղտմ էի էնոյէս անել՝ ինչոյէս դու խորաւրդ ես ստիճ (Յիսուսին Լատուցող ո՞րդ պաշտել), բայց Հաովնդեցեալ օրէնքով Թաղաւորը մէնակ չէ կորուզ Մատուցող հաւատաւել: Ինչե Անկիխաուր (Անաստ) ըսւ չ'ըննի Եւս յայսմեցի Յիսուսին Անկիխաուսն, բայց Անկիխաուսը՝ բանը ըսւ չ'ըննելով՝ Մատուցող տեղ չ'ընդունել Յիսուսին Եւս իմ կողմից հրաման տուիք ամենայն մարդ, ով որ կ'համենայ, Թոյ պաշտէ Յիսուսին միւս ստուածներու հետ (Հաովնդեցի հաւատարմ էին) և մեռցնել կտամ ն մարդուն՝ ով որ կ'համարձակուի շարժածել Յիսուսին վերա: Եւս գրել էիք Հրեայ որդի վերայ՝ թէ նորանք անմեղ շարժարել և խաչել են Յիսուսին, որը՝ ինչոյէս բռնմ եմ պատուի և ոչ պատի արժանի է իւր Երբոյ Սպանկացեալ հետ կռիւր կ'աւարտեմ, պորտոյ ժամանակիս էդ բանը կ'ըննեմ և կ'որոշեմ Հրեայներուն, ինչոյէս որ հաջին է:

Միւսանկամ Մարտի Թուրքի զինք Տիւրքիս Սպարտի Ս. Եւստի
 Մարտի բացօթեաց ատում է թիւ Զաւանդեցայ Սիւնիստի (Մի-
 րաւ) վճիւր Տիւրքիս չէ, նմանապէս ինդրում է, որ կայսրը մէկ ու-
 ղիւ ժողով ուղարկէ Արարատի փոխանակ Սիւնիստի տնօրէն թի-
 վեց Զաւանդեցայ չէ ինչպէս ինչ որ համար, որ Զրեւից կտրե-
 կատարելով՝ անմեղ խաչից Ստուածոց որդւոյն տաւանք քո հրամանի
 Մարտի միւս իւր մահուան մերջի օրը՝ հաստատուն քրիստոնէս-
 իններով՝ շատ հեռուում էր եւ ուրիշ աղիւթու մէջ ուրիշ ունեւա-
 լանք տարածել։ Իւր միտքով թղթեր ուղարկեց Պարսից Ստուա-
 լարին՝ Մարտի Զին, և Կերսէն Ստուաւորին Ստուածանի՝ որ Պար-
 սից Ստուաւորի որդին էր։ Իւր թուրքերի օրինակները սենի Ստ-
 սէս խորհրդին հացոց պատմութեան մէջ, Մարտի մեծ հաստատ-
 խառում է Քրիստոսի տառաւորութեան և նորա հրաշագործութեանց
 փերա, տառում է թիւ նորա աշակերաբը նմանապէս հրաշքներ են
 գործում, թիւ Սաղեսա առաքեալը իրան բռնչել է, թիւ Պարս-
 կատոնի կողմն ուղարկում է տառաւորներից մէկը։ Սիւնի անունով
 վերջուպէս Մարտի ինչքում է Մարտի Զին և Կերսէն հաստատ-
 Քրիստոսի Ստուածութեանը և իսկ Սիւնի առաքեալի քորոյր
 Սիւնի տուր Մարտի շատ ցանկանում էր տարածել Քրիստոնէ-
 տիկնիւք և ուրիշ աղիւթի մէջ՝ ինչպէս առաքեալ Քրիստոսի
 Իս երանելի տուրը Քրիստոնէսից դաւանալէն յետ կեցաւ երկու
 տարի՝ մեռաւ և Ստուածու Մարտիս բաւարարւիւ։

Ստեփան 15 Մարտի 1851 ամի

Չո, Պէ, Բէ

ՊԱՏԻՄԱՆ

Յոնայ Պատմութեան

Զինքիւն և Թիւրքիս

Եւստիստայ հասարակացութեան ծաղիկաւ Ժամանակին երկու
 հոգիք կային, որ Ժողովրդեան ոգուար և հասարակաց փառքը իրանց
 մի միայն ներստակ ունենալով, միշտ և հանապաղ ազդեանքական

հանդէսներու մէջ, վեհ եկն երևում. Բայց զարմանալին այն էր, որ
 լատ ահաւոր՝ երկուսի նպատակը մի և նոյն լինելով, չէին կարողա-
 ւում մի և նոյն ձևապատկերով երեւալ. այլ, պատահում էր, որ
 ոչ ոք բանաձ ձևապատկերը միմեանց շատ ներհակ էին լինում:

Արխաիդէս այնքան տառաջներ էր, որ չէր կամենում բնու խը-
 րորոց ժամանակին՝ արդարութեան կէտը ձեռաց թափալ. և թէ
 իբր ինչ արդարութեան ծրարելով՝ խմենար՝ որ մեծ օգուտներ
 պիտի ունենայ, ասինքն չէր յոճար այն օգուտները վերելլ, երբ
 անկաւարթեամբ պիտի ստալիկէր: Կորս հակառակ՝ Թեմիստոկլէս
 իւր նպատակին համար համար՝ բնու չէր ընտրել թէ միջոցներն
 դաւալի էին թէ անիրաւ. այլ միայն գնդաւանին համարու կը
 խախտար:

Այնքան յոյսներ էր Արխաիդէսի արդարութեան սերը, որ ամե-
 յերեսն նրան արդար կ'իմանէին. և մէկ օր՝ երբ որ Թեմիստոկլէս
 մտքեց Աթէնացիքն հրաման, որ թող տան իրան մէկ բան տ-
 ւելաւ, ասանց աչքոց յոյսներու. Աթէնացիք բաւական համարեցան
 որ միայն Արխաիդէսին յորոնէ. Արխաիդէս էր որ յոյս, ստաց
 Աթէնացեաց. Թեմիստոկլէսի ասածը՝ զգուս է, բայց անիրաւ: Ա-
 թէնացիք այնքան վստահ էին Արխաիդէսի արդարութեան, որ խելոյն
 սրդելուն տունն այն բանին:

Թեմիստոկլէս ահաւոր որ Արխաիդէս իւր բարի համբաւով՝ Կորա
 պատիւը սրտիկեցնում է. հետքը գտաւ, որ այն արդար անուիւ
 ասանց Արխաիդէսի կրօնական պատճառ. սկսաւ Աթէնացեաց
 որով մէջ սերմանել կասկած. թէ պիտի սնուներ՝ որ Արխաիդէս
 ասացել է, կարող է ժամանակաւ Կորա պիտի օգնել, որ Արխ-
 աիդէս գաւառի բանաւոր իշխան Աթէնացեաց՝ զաւ հասկանալ այնքան
 յօրացայց Թեմիստոկլէս, որ Աթէնացիք Արխաիդէսին համար խե-
 լարսոր սահմանեցին:

Ինքարարը, որ խելացիութեան ևս կասկէ, մէկ պիտիտի քաղաքու-
 լար գլուխի էր, որ երբ մէկ մարդ ծնէր կ'երկէր. Աթէնացեաց
 պիտեմի, խելոյն Կորա անուանէ կ'սկսէին Գաւիճ, կամ Զաւիճ գրել
 սեղիկէ վրայ, որ աստիճ կասկէ. և այս պատճառաւ՝ Զաւարէն
 աստիճաւ համարելու ժամանակը եթէ խելոյն վրայ գրած Գաւիճ շատ
 լինէր, այն մարդը կարող էր մնալ քաղաքի մէջ. իսկ թէ Զաւիճ
 ասէին լինէր, այն մարդը խելոյն կամաւոր արտա կ'երթար:

Երբ որ Արխաիդէսի համար այս բանը սահմանեցին, մէկ օր Ա-
 թիստիէ քաղաքումէ մտնողու ժամանակն՝ անսաւ մէկ դեղաջի,

որ ձեռքին մէկ հաս խեղճ էր բռնել, և ման էր դալիս. զեղարկե-
կող որ տեսաւ Միստիկէսին, մտնցաւ և ասաց, դո՛ւ այս խեղճ
դէմ չ'առնէ՛ս Միստիկէսին: Միստիկէսը հարցուց, ճանաչո՞ւմ եմ
Միստիկէսին. զեղարկին պատասխանելով, Միստիկէսին չեմ՝ ճա-
նաչում, բայց որովհետեւ ամենեքեանք արդար են կանգնում, ոչ
պատմաւորաւ չ'աղիմ:

Միստիկէս գրեց, Համբերե՛լին, և չ'աղիմը շատ վնասով, Միս-
տիկէս կամաւ խոստաւ Միկէրը, և զհաց հետ աքաւ. բայց քաղաքի
դուռը գտող ժամանակը, երբ որ իւր բարեկամաց բարեաւ մտն էր
մտնում, ձեռքերը վեր արտաւ, և ասաց. խնդրում եմ քեզ Մատուած
մի՛ տար սին օրը, որ Միկէսիկը ինձ միայնորը բերին: Եւ զհաց
Բայց Մատուած չ'իտեյ հորա ձոյնը. շատ Միկէսիկը բնական նեղու-
թեան մէջ, և զրիկելն յետ կանչելովն Միստիկէսին:

Բայց այս դրամանով մարդը՝ իւր դատարկին յետ եւ՝ իւր սը-
գորութեան կշիւը կորէր. ձեռքին չ'իծողաւ. չ'կամեցաւ խնամուց,
Թէ ո՛ր էր իւր չ'առնէ՛ս տապը, և ով չ'առնէ՛ս տապը. ամեն անգ
իւր ճշմարտութեամբ փայլելով, ո՛չ քաղաքի մէջ երեւոյնաւորութեան
արտաւ, և ո՛չ Թշնամեաց զարմանութեան. հասարակաց օդով համար,
մտապաւ իւր վնասը, իւր անպատուութիւնը, և անհաշիւ էր փորձում
արդեւ Թէ ո՛չ ինչ չ'է պատուած:

Երբ որ մտնումս անց կաշաւ, Միկէսիկը սկսան թեմիստակե-
սի փայ կատարել. այս կեանքամանին շատ անցան խեղճորութեան
հարցին Միստիկէսին. Միստիկէս խորհուրդ տուելով որ չ'անհն-
այն անպատուութիւնը պիտիս երեւի բարբառաւոր, բայց կը որ
տեսաւ Միստիկէսը Թէ քաղաքի չ'իտեյին իրան, չ'կամեցաւ
նոցա պոյճովն քաղաքի իւրեանց խորհուրդն տալն տանելով
տահմանին խեղճութիւն, և թեմիստակե՛սը զհաց Միկէսիկէ
դուրս:

Պատահեցաւ որ Միկէսիկը պիտի պատերազմ բանակին Պարսիկ
գէմ. Միստիկէս շատ աշխատեցաւ, որ Թեմիստակե՛սին յետ կան-
չեմ և անցան ճանք արտաւ, որ Թեմիստակե՛սին յետ պարտութեան,
և Միստիկէսին և Թեմիստակե՛սին միասին զօրաց տառապարհ ժա-
րելին, որ մէկ օր միկը վնի զքաղաքի, միւս օրը՝ միւսը վնի. և
պիտիս երկուք զհացին Թշնամեաց գէմ, և տառաշի օրը Թեմի-
ստիկէսը պատերազմեցաւ և յոյժեց:

Երկուքը օրը կարգը եկաւ Միստիկէսին, և յոյժովն էր՝ որ պի-
տի յոյժե՛ն Պարսիկ. բայց Միստիկէսը որովհետեւ գիտէր՝ որ Թե-

միաստիղէսը քան զինքն քաջ է, և պատերազմի մէջ դերասանայ, լու
համարեցաւ, որ այն օրը ինքն յաղթութեամբ փութը հատանայ, այլ
ինդրեց թանկատիղէսին, որ այն օրը ևս զօրագլխով թիւնը ինքը
անէ, որ չ'լինի թէ ունայն փռութիւն զանկանալով, հասարակաց օ
դուար ձգէ զասնդի մէջ: Թանկատիղէսը յաղթեց թշնամեաց, այլ
Արիստիղէսի գործը աւելի համարեցու, որ նա կարողացաւ իւր
օրտին և կրեց յաղթել:

Հայկա Ղերբանասան

Իբրու գործացնոյ՝ հաճելի ծաղիկ,
Եւր եւ բողբոջեալ՝ էի դեղեղիկ:
Յանկանք ամուսն հար զիս առնէ տաստիկ,
Լնիւց 'ի կողման յայտ առաջան փորրիկ:
Եւ ո'չ յուսոյի պատէս փութովն
Օրկիլ 'ի կենաց, սիրելեացս տնդին:
Ինտուր օրէնք եւն մեր օրհամին
Ճանմիլ, մեռանիլ, դաւանալ 'ի չնդին:
Յայտհետէ և դու թշուան անցուար
Ի՛նչ յուսոյ 'ի կեանսդ աստի սղորուար:
Չթափելի բեզ նոր ուզիս հետուար,
Յոր դաւով հասցես 'ի կէտ վերջուար:
Եյս դուռն աղեակց ե'ս և դու բաժին,
Ես է հանգստեան քո աւելի վերջին:
Երբ զնեան ճգիւս դարս և բարին,
Ի՛նչ անհոյստ լինիլ զկենաց վերին:

Ինչե՞ն օգնարան:

ՏՓԹԻՍ

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ

ТОВАРИЩ. АНРЕАН 28 го 1851 года.

Печать Товарища Т. Орбелан.

Իրեւանէ Հարաւոր Լրագրի Տ. Գաբ. Պարտիւնեան
Ի Տպարանի Տեան Գաբրիէլ Պարտիւնեան: